

Schrijftalent gezocht!

In deze uitgave is plaats gemaakt voor een gastcolumn. Ditmaal een bijdrage van Femke Groeneveld, die ingaat op 'Jihad' als vorm van oorlogvoering.

De redactie daagt andere lezers uit om ook een column te schrijven voor de Militaire Spectator. De keuze van het thema is vrij, maar het moet wel passen binnen de formule van het blad. Voorwaarde voor plaatsing is dat de redactie uw boodschap relevant acht voor de lezers. Verder moet uw verhaal in niet meer dan

duizend woorden voor het voetlicht worden gebracht. U kunt uw bijdrage sturen naar de bureauredactie (zie colofon). Wij zijn erg benieuwd wie zich geroepen voelt om te reageren. Uiteraard zijn we ook nieuwsgierig naar de thema's die u onder de aandacht van de lezers wilt brengen. Uw bijdrage wachten we dan ook met belangstelling af.

De hoofdredacteur

Jihad als vorm van 'just war'

F. Groeneveld*

Wanneer *Opposing Militant Forces* (OMF) 'Allahu Akbar' schreeuwen voordat ze de trekker overhalen, betitelen we ze meestal als *Jihadi's*. De term 'Jihadi' vertaalt men vaak met 'moslimstrijder', maar een moslimstrijder is gewoon een strijder die moslim is, niets meer en niets minder. Een 'Jihadi' daarentegen is iemand die een *Jihad* voert. De term 'Jihad' wordt vaak vertaald met 'heilige oorlog', maar dit is geen juiste vertaling. 'Jihad' komt namelijk van het Arabische werkwoord *jahada*, wat in de betekenis sfeer ligt van 'streven naar' en 'inzetten voor'.

De islamitische leer maakt onderscheid tussen de grote Jihad en de kleine Jihad. De grote Jihad is het streven naar het zijn van een goede moslim. De kleine Jihad is de gewapende inzet ter verdediging van de islam.

Net als hedendaagse oorlogvoering in het Westen is deze islamitische manier van oorlogvoering gebonden aan regels. Deze regels hebben zowel betrekking op de rechtvaardiging van de oorlog (*ius ad bellum*) als de manier

waarop een oorlog moet worden gevoerd (*ius in bello*), en zijn geformuleerd door oude mannen met baarden. We hebben het dan niet over Osama Bin Laden of al-Zarqawi, maar over middeleeuwse religieuze geleerden die hun hele leven hebben gewijd aan het bestuderen van de rechtsbronnen van de islam. De belangrijkste rechtsbronnen van de islam zijn de koran en de tradities van profeet Muhammad. De islamitische leer legt een grote nadruk op navolging van deze middeleeuwse religieuze geleerden, en ze worden dan ook vaak aangehaald door hedendaagse moslimgeleerden.

Een van de bekendste middeleeuwse moslimgeleerden die zich heeft beziggehouden met de formulering van het concept 'Jihad' is Ibn Taymiya (1268-1328). Ondanks dat Taymiya vaak door Osama Bin Laden wordt geciteerd, komen zijn ideeën over Jihad niet overeen met de zogenaamde Jihad van Bin Laden en zijn volgelingen. Volgens Taymiya is de Jihad een religieuze verplichting wanneer de islam wordt aangevallen; volgens Bin Laden en zijn volgelingen is hier op dit moment sprake van. Een Jihad zou dus gerechtvaardigd zijn. Taymiya legt echter ook grote nadruk op de afweging van de

* De auteur is derdejaars student Arabische taal en cultuur aan de Universiteit Leiden.

voor- en nadelen van religieuze verplichtingen als de Jihad:

*Whenever the adverse affects of any act of enjoining or forbidding are greater than its benefit, it is no longer part of what Allah has enjoined upon us, even if it be a case of neglecting obligations or committing the forbidden.*¹

Jihad is dus alleen bedoeld om de islam te beschermen wanneer deze wordt aangevallen. Wanneer de nadelen groter zijn dan voordelen moet ervan worden afgezien. Jihad is daarnaast vooral een laatste redmiddel, zoals blijkt uit de volgende koranverzen:

En indien gij vergeldt, vergeldt dan met wat gelijk is aan dat waarmede u vergolden wordt, maar indien gij geduldig uithoudt dan is dat waarlijk beter voor de duldenden. (16:126)

*En de vergelding van een kwaad is een kwaad daaraan gelijk. Maar wie uitwist en verzoening brengt diens loon rust op God. Hij bemint niet de onrechtdoeners. (...) Maar zo iemand duldend betoont en vergevend is dat behoort waarlijk tot de vast te volgen gedragslijn. (42:40-43)*²

Bovendien is de strijd zelf ook aan regels gebonden. De basis voor deze regels zijn de koranverzen die betrekking hebben op oorlogvoering en de instructies die profeet Muhammad zijn commandanten gaf wanneer zij ten strijde trokken:

*Do not act treacherously; do not act disloyally; do not act neglectfully. Do not mutilate; do not kill little children, or old men, or women; do not cut off the heads of the palm-trees or burn them; do not cut down the fruit tree; do not slaughter sheep, cows and camels, except for food. You will pass by people who devote their lives in cloisters; leave them and their devotions alone.*³

Het doden van non-combattanten en vrouwen, kinderen en ouden van dagen is dus verboden.

Zelfs Bin Laden geeft in interviews met Al-Jazeera (21 oktober 2001) en een Pakistaanse krant (12 oktober 2001) toe dat profeet Muhammad heeft gezegd dat het doden van vrouwen en kinderen verboden is. In andere interviews laat hij overigens weten dat hij het doden van onschuldige burgers, vrouwen en kinderen wel goedkeurt, ondanks het verbod van de profeet.

Daarnaast moeten ook de Jihadi's aan bepaalde criteria voldoen. Ze moeten ten eerste moslim zijn, hoewel de meningen van religieuze geleerden hierover verdeeld zijn. Ten tweede moeten zij man zijn – al hebben er volgens overlevingen ook vrouwen meegevochten tijdens veldslagen in de eerste eeuwen van de islam. Vast staat wel dat Jihadi's ouder dan vijftien jaar moeten zijn en in staat moeten zijn om zelf te beslissen of ze deelnemen aan de strijd. Zij moeten dus bij hun volle verstand zijn en mogen niet worden gedwongen om deel te nemen aan de Jihad.

Volgens de islamitische leer is een oorlog dus alleen gerechtvaardigd als het een Jihad is. En er is alleen sprake van Jihad wanneer er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Wanneer er niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, is er geen sprake van Jihad maar van *qitāl*: een 'gevecht', 'strijd' of 'slag', en dit is volgens de koran verboden (17:33).

Hoewel de islamitische leer geen onderscheid maakt tussen *just war* en *unjust war*, beschouwt ze Jihad als de enige gerechtvaardigde vorm van oorlog, waarbij er voldaan moet worden aan enkele voorwaarden die heel goed als *ius ad bellum* en *ius in bello* kunnen worden aangemerkt. Jihad kan dus als een vorm van 'just war' worden beschouwd. Dat theorie en praktijk vaak niet overeenkomen is natuurlijk niets nieuws. ■

1 Richard Bonney, *Jihād. From Qur'ān to bin Laden* (2004), 465.

2 De korancitaten zijn afkomstig uit de koranvertaling van prof. J.H. Kramers (bewerkt door drs. Asad Jaber en dr. Johannes J.G. Jansen) (Amsterdam en Antwerpen 2006) 225, 407.

3 Sohail H. Hashmi, ed., *Islamic Political Ethics. Civil Society, Pluralism and Conflict*. (Princeton, Oxford 2002), 211.